

نگاه‌ها → مسعود ملک‌پور

بندرعباس در گذشته‌ای نه چندان دور

سال‌هایی نه‌چندان دور با مردم خونگرم بندرعباس محشور بودم و با پیرمردان و صورت سوخته‌های جنوب گفت‌وگو می‌کردم. بر آن اساس شما را به چند دهه قبل برمی‌گردانم و از حال و روز مردم آن دیار خبر می‌دهم.

برق بندرعباس

هنوز فلکه برق بندرعباس یادآور موتور برقی بود که روزانه یکی دو ساعت به مردم برق می‌داد. گرما بیداد می‌کرد و از کولر گازی و یخچال ساید بای‌ساید خبری نبود. برای رهایی از این گرمای کشنده مردم مجبور می‌شدند ساعتی از روز را در خمره آب سر کنند! (نقل قول از یک کتابفروش قدیمی در میدان یادبود بندرعباس) بعدها. کارخانه برق پرقدرتی کار گذاشتند که با چند نوع سوخت کار می‌کرد که یکی از آنها گاز بود که از جزیره قسم می‌آمد و گهگاه به شبکه برق سراسری هم کمک می‌کند!

آب بندرعباس

قبل از اینکه سد میناب را بزنند مردم آب مصرفی خود را از آب انبارهای سقف‌داری که به آن «بلکه» می‌گویند تامین می‌کردند که از باران پر می‌شد. گاه در اثر مصرف این آب آلوده مرضی به نام «پیوک» می‌گرفتند که خدا نصیب هیچ کس نکند. کرمی از سر انگشتان دست یا پا بیرون می‌زد که باید با چوب کبریت آن را هسته‌آهسته جمع می‌کردی تا به کلی از بدن خارج شود و اگر پاره می‌شد به مرگ مریض می‌انجامید. حالا با آب شرب تصفیه شده «پیوک» و «بلکه» هم به قصه‌ها رفته‌اند!

بابازار و مامازار

نمی‌دانم و از هر کس پرسیدم که راز و رمز و ریشه این مراسم از کجا و چیست، چیزی دستگیرم نشد ولی گویا رسمی وارداتی از سوی آفریقاست! داستان این است که معتقد بودند گاهی اجنه داخل بدن یا روح کسی حلول و او را مریض می‌کنند و هیچ درمانی او را معالجه نمی‌کند. در این موقع او را نزد مامازار آورده و مجلسی با حضور خودی‌ها (رورد سرحدی‌ها به این مجالس ممنوع است – بندری‌ها به غیربندری می‌گویند سرحدی!) تشکیل می‌شود و با حرکات عجیب و غریب و گویا نوعی رقص و یاکوبیی از جنی که داخل بدن مریض شده تقاضا می‌شود از بدنش خارج شود و جن هم با گرفتن هدیه (مثلاً یک مجلس مهمانی) از بدن مریض خارج می‌شود.

تبعدگاه

روزی روزگاری خارک و بندرعباس تبعدگاه بود. جزیره خارک که شمشیری (هوادار واقعی و صمیمی دکتر مصدق) و یساران او را به آن دیار تبعد کرده بودند یادگانی داشت که در و پیکر فرسوده و دیوار فرو ریخته آن حکایت قدمت و عمر طولانی‌اش را سر می‌داد. یادگاری‌های زندانیان تبعیدی را هنوز می‌شد خواند. (سال ۱۳۴۱) در بندرعباس هم محمد تبعیدی معروف بود. او در خارج شهر رستورانی دایر کرد که شهرت داشت!

قاجاق

مساله قاجاق را هیچ کشوری نتوانسته حل کند، از قاجاقی انسان و تریاک تا لوازم مورد نیاز. ایران هم از این مساله مستثنی نیست. مرکز اصلی صدور اجناس قاجاق به بندرعباس دویی و جزیره قسم است. در جزیره قسم تعدادی با کارت بازرگانی اقدام به وارد کردن اجناس به قسم می‌کنند و از آنجا هم تعدادی زن و مرد که به آنها «چترپاز» می‌گویند با قایق‌ها تندرو این اجناس را به خاک اصلی (بندرعباس) منتقل می‌کنند و می‌فروشند.

در آن سال‌ها روزی برای مبارزه با قاجاقی قوم تصمیم به شدت عمل گرفتند. سزتان اسکله و بارانداز بندرعباس را سرباز مسلح چیدند. زنان چترپاز بندری که از قسم آمده بودند در حالی که وسایل قاجاقی‌شان (پارچه و…) را به دست گرفته بودند،

هلهله‌کنان و کل‌کشان از داخل قایق به روی اسکله شهرداری پریده و در همین حال از صفوف منظم و مهیوت سربازان مسلح گذشتند. هیچ سربازی شلیک نکرد و از فرود سربازان را جمع کردند و برای صمدین و هزارمین بار ثابت شد هیچ کاری را با زور و فشار و تهدید نمی‌شود به پایان برد.

تسامح و تسامح دینی

مردم جنوب و آنهایی که بیشتر از دیگران از نعمت آفتاب بهره‌مندند مردمی صمیمی و خونگرم و مهمان‌نوازند و بالطبع این خصوصیات در عقاید دینی آنها هم تاثیر می‌گذارد و به کار هم نه‌تنها کاری ندارند بلکه احترام هم می‌گذارند. در بندرعباس سال‌ها و قرن‌هاست اهل سنت و تشیع با هم زندگی مسالمت‌آمیزی دارند و هر کدام مساجد و حسینیه خود را داشته و به آزادی مراسم خود را انجام می‌دهند. این اخلاق حسنه آنقدر وسیع و فرامنفطه‌ای است که حتی هندوها هم جذب آن شده و در بندرعباس روبه‌روی بازار معبد آنها وجود دارد که پذیرای چهارنگران و توریست‌هاست.

کشتی‌سازی خلیج فارس

روزی روزگاری دولت ایران و کره جنوبی با هم در کشورشان کارخانه کشتی‌سازی ایجاد کردند. ما هم در ۳۰ کیلومتری غرب بندرعباس اسکله و تاسیسات و موج‌شکن و بعد حوض شناور دالین دایر کردیم و عده‌ای هم برای کارآموزی به خارج از کشور تشریف بردند. نشان به آن نشان که در آن موقع کره جنوبی شناورهای ۶۰۰ هزارتنی می‌ساخت و ما حتی قادر به تعمیر آنها هم نبودیم و تمام آنهایی که به خرج دولت ایران برای کارآموزی به کره رفته بودند به لطایف‌الحیل و به انواع بهانه‌ها و تمارض به کار دیگری پرداخته یا از کشتی‌سازی رفتند! ضمناً خوشمزه‌ترین نارنگی ایران و دنیا به نام نارنگی شاهو در منطقه‌ای در شمال بندرعباس به طرف سیرجان به عمل می‌آمد که هنوز هم هست.

شما و تاریخ

ما تاریخی کهن داریم و به درازای آن از رنج‌ها و گنج‌های بیشتری نسبت به سایر ملت‌ها برخوردار شده‌ایم. گنجینه آثار باستانی ما سرمایه ملی غیرقابل تکرار و غیرقابل تولیدی است که در جای‌جای این سرزمین کهن به چشم می‌خورد، درحالی که چندان قدر آن ندانیم و از فرط وقور به چشم‌مان نباید. از سوی دیگر گذشته پرمجاری ما مشحون از تجربیاتی است که خود چراغی برای ساخت آینده است. اما در این زمینه هم ما نیازمند تلاش بیشتری هستیم. مرور گذشته‌ها و رنج‌هایی که پدران ما کشیدند بی‌تردید می‌تواند ما را در حل مشکلات جاری و آینده یاری رساند.

از این رو صفحه تاریخ گرچه مربوط به گذشته است اما بی‌مناسبت با امروز و فردا نیست. ما در سطح ملی نیازمند بازنگری و بازبینی گذشته‌ای هستیم که بر پایه آن باید بنهای تازه را بنیاد نهیم. از این رو صفحه تاریخ به روی همه هموطنان گشوده است تا از تجارب و مطالعات و پژوهش‌های تاریخی شما بهره‌مند شود. طبیعی است نسبت به گذشته نیز نظرگاه‌های متفاوت و گاه متضادی وجود داشته باشد و بی‌گمان در آن زمینه امکان گفت‌وگو و تبادل نظر بیشتر از سایر مسائل فراهم است.

مطالب خود را می‌توانید به این ای‌میل ارسال کنید:

safhetarikh@gmail.com
منظرنظریات وانتقادات وآثار مستند شما هستیم.

تاریخ

سال پنجم ■ شماره ۱۰۶۱ ■ سه‌شنبه ۲۳ شهریور ۱۳۸۹

نمایی از دروازه

وضعیت مذهب در ایران باستان

شناخته می‌شود، کمبوجیه نه‌تنها معبد مصری سائیس را مرمت کرد بلکه به رسم پادشاهان باستانی مصر، مراسم نیایش مذهبی به جا آورد و به پای الهه نیت شراب ریخت و هدایایی نثار معبدش کرد.^۱ به همین طریق داریوش نیز در سائیس دارالعلمی بنیان نهاد تا به تربیت و آموزش کاهنان آمَن– را الهه آفتاب مصریان، معبدی در واحه خارگه ساخت و سرودی بر دیوارهای آن حک کرد.^۲ یکی از مسائل بسیار مرموز در تاریخ هخامنشیان ماجرای گوماتای مَغ یا بردایی دروغین است. بنا به شواهد بسیاری نمی‌توان پذیرفت که کسی بتواند خود را بردیا پسر کوروش جابزند. ادامه این بحث از حوصله این چکیده خارج است.

قیام گوماتای مَغ یا همان بردیا را نمی‌توان یک قیام دینی دانست. داریوش در کتیبه‌اش می‌گوید معابدی که او ویران کرد را از نو ساخته است و البته اگر داریوش پس از ماجرای گوماتا دست به مَغ‌کشی می‌زد حتماً این را در کتیبه‌اش ذکر می‌کرد و دیگر آنکه قیام یک مَغ (اگر هم خود بردیا نبوده باشد) و کشتن او را نمی‌توان یک قیام دینی و بی‌ایند آن یک سرکوب دینی از طرف داریوش دانست.

هردوت می‌گوید در زمان هخامنشیان هیچ کاری بدون حضور مَغ‌ها انجام نمی‌شد. پس نباید تصور کرد که با سرکوب گوماتا مغان سرکوب شده‌اند. پروفیسور هاید ماری کُخ در کتاب «از زبان داریوش» می‌نویسد: «یهودیان در معبدسازی اورشلیم حمایت می‌شوند. حقوق خدایان برای یونانیان و مخصوصاً آپولون که طرف احترام داریوش بوده، رعایت می‌شد. حتی در زمان جنگ میان ایران و یونان، خدایان یونان مورد تعرض قرار نمی‌گرفتند. فی‌المثل هنگام بازگشت از جنگ ۴۹۰ق م تن‌دیس زرانندو آپولون را که به غنیمت می‌رفت، به معبد بازگردانند. در فارس پرستشی اهورامزدا را پذیرفته بودند و به نظر می‌رسد مزدپرستی دین رسمی به حساب می‌آمده است. برای این منظور از روحانیون خاصی، که همزمان به کارهای دیوانی نیز می‌پرداختند، استفاده می‌شد. اما در کنار صدور حواله‌های منظم نذر و نیاز برای اهورامزدا در محدوده‌ای تنگ‌تر تسامح دینی آنها باشد. خدایان باستانی ایرانی، عیلامی و بابلی دیده شده است. البته به میترا و آناهیتا چیزی تعلق نگرفته و هرگز حیوانی برای قربانی کردن در اختیار کسی قرار ندهاده‌اند. هرچند شاه نیایش خدایان خاصی را به سسوی دل من نرم گردانید و من به پرستش این خداوند پرداختم.

سپاهیان فراوان من به بابل وارد شدند. اما به هیچ وجه اجازه نامردی و رفتاری غیرانسانی به آنان ندادم، بلکه من مردمان بابل را از قید بندگی آزادی بخشیده و دستور دادم تا ویرانی‌های شهر را آباد سازند. مردوک، آن خداوند بزرگ، از این رفتار من به شادمانگی ورآمد و مرا آفرین گفت. مرا، کوروش را، شاهی که ستایش‌اش می‌کنند، کمبوجیه پسر مرا و تمام سپاهیانم را، و ما نیز بی‌ریا و آرامنش ستایش و نیایش می‌کنیم پادشاهانی که در سراسر گیتی در کاخ‌هایشان زندگی می‌کنند و همه شاهانی که در چادرهایشان بر سلطنت تکیه زده بودند، [آنان را] برایم هدایایی بسیار آوردند و در بابل، پای مرا که کوروش گنجه بوسه زدند» سپس کوروش می‌گوید چگونه وضع معابد و خدایان دربره را بهبود بخشید.

«باشد تا همه آن خدایانی را که از شهرهای دیگر به شهر و معبدشان بازگردانیدم، از برای من زندگی دراز و موفقیت فراوان بخواهند، و برای من، به مهرانگیزی و سرود سخن‌ها گویند و به مردوک آن بزرگ توانا بگویند که کوروش، شاهی که تو را پرستش می‌کند، این پسرش کمبوجیه، برکت و پیروزی باشد.» و حیرت‌انگیز زمانی است که بدانیم آشوربانی‌پال صد سال پیش از کوروش چه رفتاری با ملل مغلوب داشته است. در مورد تسامح دینی در دوره کوتاه پادشاهی کمبوجیه اطلاعات زیادی در دست نیست اما به نوشته «اوجاچرستن» که یک پاستوفوروس (محقق و نویسنده مذهبی) واتیکان

آنها را در زمین شخصی خود به کار واداشته است.^۳ فقط جهان‌بینی هخامنشی است که این اجازه را می‌دهد که در زمان حضور خشایارشا و سپاهش در یونان معبد دلف با آن شهرتی که از حیث ذخایر و نفایس داشت از تعرض ایرانیان در امان بماند. مشیرالدوله پیرنیا می‌نویسد: «باید به خاطر آورد، که روی سکه‌هایی که ولات مجاز بودند بزنند در آسیای صغیر صورت آپلس ربانوع یونانی و در فینقیه صورت بعل اله فینیقی دیده می‌شود.»^۴ از مسائل بسیار مرموز در تاریخ هخامنشیان ماجرای یهودیان مَرد آتَن به دست خشایارشا، از دیگر مسائل مرموز دوران هخامنشی است. برخی‌ها خشایارشا را از چنین کاری میرا می‌دانند و آتش گرفتن معبد آتن را به جنگ‌های داخل یونان نسبت می‌دهند. اگر هم بپذیریم که خشایارشا معبد آتن را آتش زده است.

همچنان‌که هردوت مورخ کهن‌روز یونان هم اشاره می‌کند از سر انتقام بوده است زیرا آتنی‌ها جنگل مقدس سارد را به آتش کشیده بودند و هرگز نمی‌توان این را دال بر نوعی خصومت دینی دانست. همچنان‌که اودرن هیکل مردوک‌اله به ایران دلایل کاملاً سیاسی داشته نه مذهبی. پس از اینکه بابل پس از مرگ کوروش برای سومین بار شورش کرد خشایارشا برای جلوگیری از طغیان‌های بعدی این کار را انجام داد زیرا در بابل تنها کسی می‌تواند خود را شاه بخواند که دست مجسمه مردوک را بگیرد و با انتقال این مجسمه به ایران این کار میسر نبود. آنچنان‌که دیدیم، شاهان هخامنشی نشان دادند می‌توان با اعتقاد راسخ در یک دین با آزاداندیشی و بلندنظری به آیین‌های ملل تابعه نیز احترام گذاشت. رفتار کوروش در بابل، داریوش در مصر، خشایارشا در یونان و… همگی نشان‌دهنده همین آزادگرایی است که گویی مانند قانون در دوران هخامنشی در نظام حکومتی آنها نهادینه شده بود.

اشکانیان

در مورد وضعیت اقلیت‌های دینی در زمان اشکانیان مثل دیگر موارد تاریخ این قوم چیز زیادی در دست نیست. فقط معابدی متعلق به خدایان مختلف در شهرهای بین‌النهرین وجود دارد که خود می‌تواند گویای تسامح دینی آنها باشد. ایسن نکته فوق‌العاده جالب است که معبد خدایان در شهرهای بین‌النهرین در زمان پارتیان نه‌تنها شامل خدایان محلی بود بلکه برای خدایان یونان و مصر نیز جایی معین شده بود.^۵ از دیگر موارد جالب تسامح دینی در زمان اشکانیان برخورد آنها با یهودیان است که ر. گیرشمن که خود یک یهودی است به آن اشاره می‌کند: اغماض اشکانیان، مخصوصاً در روابط آنان با قوم یهود آشکار است. یهودیان شاهان ایرانی مزبور را مفاععن حقیقی دین خود می‌دانستند، و چون از طرف سلوکیان و رومیان مورد ظلم و ستم قرار گرفته بودند معتقد شدند ایران که همواره نسبت به آنان خیرخواه بوده، تنها قدرتی است که ممکن است ایشان را از یوغ خارجی نجات بخشد، همان گونه که در زمان هخامنشیان این امر تحقق یافته بود.

ظهور شوران پاکرد که در بیت‌المقدس، سلسله ملی را مجدداً برقرار کردند، با شور و شعف مورد استقبال قرار گرفت. در زمان پارتیان، یهودیت در بابل توسعه چشمگیری یافت. در سال ۲۰۰، دولت حقیقی کوچک از یهودیان – دست‌نشانده– در سواحل فرات ایجاد شد و مدت ۲۰ سال دوام آورد. یا در زمان اعتصاب عظیم یهود در قرن دوم مسیحی، که سراسر نواحی شرقی دولت روم را فرا گرفت، یاقیان مورد مساعدت و حمایت پارتیان بودند و این یاری در عبارت مشهور ذیل تعبیر شده: «هنگامی که تو اسب پارتی را به قبری بسته ببینی، ساعت ظهور مسیح نزدیک است» با همین اطلاعات اندک از زمان اشکانیان می‌توان به حسن نیت و سیاست تسامح آنان پی برد.

ساسانیان

مساله مذهب در زمان ساسانیان یکی از رمزآلودترین موارد در تاریخ ساسانیان است. آنچه

نمایی از معبد آناهیتا

مسیحیان چنان با نیکی رفتار کرد که اینان وی را شاه مسیحی نامیدند. او اجلاسیه‌ای از روسای روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای احکام دینی آزاد فرمود. اما به نظر می‌رسد مسیحیان از آزادی‌هایی که به آنان داده شده بود، سوءاستفاده کرده باشند. رفتار آنان که گاهی نسبت به معابد و روحانیون زرتشتی تند و روحانی، منعقد کرد، جاثلیق در سلوکیه و پنج مطران در ایالات مستقر کرد و روحانیون مسیحی را در اجرای